

BUITEN

12^E JAARGANG N^O. 10.

ZATERDAG 9 MAART 1918.

Foto C. Steenbergh.

SINGEL BIJ DE LIJNBAANSTEEG TE AMSTERDAM.

de astronoom Konon het wanhopige echtpaar, het offer blijkbaar reeds aanvaard, en Berenice's haar onder de sterren opgenomen: hij doelde op het voor vele oogen iets of wat wazige groepje van zes sterren, dat men op de kaart vindt. Oude atlanten beelden hier in plaats van een haardos ook wel een korenschoof af.

Met de aangrenzende beelden Leeuw en Maagd is het Hoofdhaar van Berenice het sterrebeeld, waar men de meeste witte nevels aantreft, die nevels, waarvan wij hierboven zagen, dat zij den Melkweg wel schijnen te ontvlieden. Wij zijn hier dan ook in de omgeving van de *galactische Noordpool* (op de kaart door een grooter kruisje aangegeven). Wie op zeer heldere maanvrije nachten dit deel van den hemel met een niet al te kleinen kijker afzoekt, zal zeker nu en dan, vooral in het zuidelijke deel van het sterrebeeld, nevels in het veld krijgen, soms een paar te gelijk. Verscheidene er van komen al in de lijst van Messier voor. A. A. N.

JACK DE ZANGER.

EEN GESCHIEDENIS UIT HET HOOG NOORDEN VAN CANADA,
(21) DOOR HUBERT FOOTNER.

„WAAR is het Sapi-kamp?” vroeg Jack. De halfbloed wees naar het westen. „Eén dag,” zeide hij, „dertig mijlen.”

„We slapen daar van nacht,” zeide Jack. Jean Paul haalde de schouders op. „Mijn paarden zijn moe.”

„Neem dan andere,” zeide Jack. „We zullen op je wachten.” Jean Paul reed de paarden achterna, en Jack en Davy reden naar de loods terug om de tent van den halfbloed te halen.

„Zou 't niet beter zijn als we hem niet lieten zien dat we hem verdenken?” opperde Mary.

„Hij zal ons zeker weer ontglippen, als ik hem niet in de gaten houd,” zei Jack.

Zij schudde beslist het hoofd. „Nu niet. Hij zal ons nooit met de Sapis laten praten zonder dat hij er bij is.”

Jack fronste de wenkbrauwen. „Ik kan de vent niet meer zien! En ik kan er geen geheim van maken!”

„Het zou toch het beste zijn,” zeide zij zacht. „Je hebt altijd gelijk,” gromde hij. „Ik zal 't probeeren.”

Jean Paul kwam terug, en zij gingen verder. Hun pakdieren waren slechts licht beladen, en dien heelen middag reden zij vlug door zonder veel te zeggen. Twaalf mijlen van het Trangmarkamp kwamen zij aan de plaats van het verlaten Sapi-kamp. Op dit punt sloeg het pad van Fort Erskine, na de Spirit Rivier verlaten te hebben, naar het noordwesten, en liep omhoog naast een kleine zijrivier, de Darwin-rivier. Deze rivier stroomde door een vlakke, lichtelijk glooiende vallei, die voor het grootste gedeelte met zwaar geboomte begroeid was, en ingesloten werd door bergen die bijna tot aan den top beboscht waren. Het was een sombere weg, want zij konden door de boomen slechts weinig zien. Nu en dan, op een gunstig punt, kregen zij even den kolossalen, mooien Mount Darwin te zien, die het bovengedeelte der vallei versperde.

Zij hielden eenmaal halt om te eten en de paarden wat te laten uitblazen. Toen zij weder verder reden, vroeg Mary Jean Paul telkens hoe ver het nog was. Eindelijk zeide hij: „Twee mijlen.”

Zij reden een beetje verder, en kwamen aan een beek. „Laten we hier kampeeren,” zeide Mary plotseling. „Ik ben moe!”

Jack keek haar verbaasd aan. Mary moe. „Het is geen mijl meer,” begon hij. „We hebben tijd genoeg om er heen te rijden en dit zaakje vóór het donker op te knappen...”

Hij zweeg bij een blik dien Mary hem toewierp. Hij was snel op weg ideeën over te nemen die uit dien hoek kwamen.

„Ja, als je moe bent,” zeide hij haastig. Toen hij haar even alleen kon krijgen, zeide hij: „Wat hadt je daar mee voor?”

„Laat hij niet zien dat we samen praten,” zeide zij haastig.

„'t Hadt niet veel te beteekenen, alleen geloof ik dat hij van nacht zal wegsluipen naar de tepees om hun te zeggen wat zij zeggen moeten. Als hij dat doet, zal ik hem achterna gaan en het afluisteren.”

Jack keek haar vol bewondering aan. „Goed zoo!” zei hij.

De onveranderlijke kampwerkzaamheden moesten verricht worden; de paarden afgezaald en ontpakt en losgelaten, de tentjes opgeslagen, het avondmaal gekookt en opgegeten worden. Jack zette zijn eigen tentje op, omdat hij, als hij daar in lag, toch alles kon zien wat er buiten voorviel. Na het eten bleven zij een poosje bij het vuur zitten, en Jack zong een paar liedjes, opdat Jean Paul niet het idee zou krijgen dat zij bijzonder op hun hoede waren. De halfbloed maakte Jack zijn compliment over zijn zingen.

Daarna ging Jack in zijn tent liggen, met een arm over zijn gezicht, terwijl hij er onderdoor keek. Toen het donker werd, zag hij Jean Paul zonder aarzelen uit zijn tent komen en rondloopen, alsof hij wilde zien of hij ook aangeropen zou worden. Toen dit niet geschiedde, ging hij terug. Een oogenblik later zag Jack een schim van achter het kleine A-tentje verschijnen, en de boschjes insluipen.

Hij wachtte eenige oogenblikken, en stond toen op. Buiten kwam Mary hem tegemoet. „Ik ga ook,” zeide hij.

„Dat zal het gevaar maar verhoogen,” sribbelde zij tegen.

„Het hoeft heelemaal niet. Er kan mij niets overkomen.”

„'t Geeft je toch niets of je al tegenpraat. Ik ga mee,” zeide hij.

Na Davy wakker te hebben gemaakt, en hem op wacht te hebben gezet, gingen zij op weg, het spoor op. Na de rivier te zijn overgestoken, verdwenen zij weder in het geurende pijnbosch. Het was een zwoele, stille nacht; de lucht was zwaar bewolkt, en voor dien breedtegraad was het buitengemeen donker. Het pad strekte zich voor hen uit als een bleek lint, dat een half dozijn passen verder weder in de duisternis verdween. In het dichtere gedeelte van het bosch moesten zij letterlijk naar den weg tasten met hun voeten. Zij behoefden niet ver te gaan. Na ongeveer een kwartier ver te zijn gegaan werd de stilte plotseling verbroken door een koor van blaffende honden, een paar honderd meter voor hen uit.

„Dat zal Jean Paul zijn, die in het kamp aankomt,” zeide Mary.

Het woud kwam hier plotseling ten einde, en zij bevonden zich aan den rand van een natuurlijke weide die zich tot aan de Darwin Rivier uitstrekte. Onder hen bevond zich een carré van tepees, duister verlicht door de kleine vuurtjes er binnen, alsof zij met fosfor waren bestreken. Hier en daar blafte nog een hond.

„Wacht hier op me,” beval Mary. Onbewust stak hij zijn hand naar haar uit. „Mary...”

Zij talmde. „Nu — Jack?”

„Laat mij gaan. Ik kan me hier niet kalm houden, en niks doen.”

„Dat moet je toch. Jij verstaat hun taal niet zoo goed als ik. Er kan me niets overkomen. Als ze me mochten ontdekken, dan ben ik per slot toch bevriend met hen.”

„Maar de honden...”

„O, die blaffen om niets. Niemand let op hen.”

Haar oogen straalden hem zacht tegen, als sterren door den nacht; ook haar zachte stem klonk als geboren uit den nacht.

„Zoo dapper en teeder! Zij leek hem aanbiddelijk toe. Hij wierp zich plotseling languit in het gras, uit vrees haar anders in zijn armen te zullen nemen.

„Vooruit dan maar,” zeide hij een weinig heesch. „Maar gauw terug.”

Het leek hem toe dat er uren voorbij gingen; misschien was het in werkelijkheid een half uur. De honden blafden en huilden, en een uil vloog van tusschen de boomen te voorschijn met een klagend geluid dat aanzwol tot een smartkreet. Verder in de vallei blafte een vos scherp en uitdagend, en de honden antwoordden met een hernieuwd luid rumoer. Een troep paarden draalde doelloos tusschen de tepees op en neer. Het was een zwoele, dreigende nacht en elk wezen was onrustig.

Eindelijk zag hij haar plotseling gebukt komen aandraven, de met gras bedekte helling op naar hem toe. Zijn hart bonsde van verlichting.

„Vlug!” fluisterde zij. „Jean Paul is al op den terugweg.”

Zij begonnen snel door het donkere woud te loopen, met de handen voor zich uitgestrekt. De lichte aanraking doortrilde Jack's geheele lichaam. „Jean Paul kwam bij Etzeeah, het opperhoofd, om hem te vertellen wat hij morgen tegen ons moest zeggen. Ik luisterde buiten met mijn oor onder aan de tent. Ze spraken zacht, zoodat ik niet alles kon verstaan. Het schijnt dat Jean Paul de Indianen nog altijd aanraadt elkaar bij te staan en de blanken het land uit te drijven.”

„De oude historie,” zeide Jack.

„Hij is handig en zij zijn eenvoudig. Hij zegt tegen hen dat mijn vader hen afzet en hun pelzen voor niets krijgt. Hij zegt dat al de Roodhuiden op een teeken van hem gereed zijn om op te staan. Hij doet hen denken dat hij niet een gewoon mensch is zooals zijzelf, maar een soort van geest. Zij staan heelemaal onder zijn invloed. Ze zijn opgewonden en er heerscht een verkeerde geest onder, net als opstandige kinderen.”

„En heb je ook iets over Garrod gehoord?”

„Niks,” zeide zij bedrukt. „Ik geloof wel dat zij weten waar hij is, maar ik hoorde geen woord over hem.”

„Een ding is zeker,” zei Jack; „als we morgen iets uit hen willen krijgen, moeten we Jean Paul achterlaten.”

„Hoe kunnen we beletten dat hij meegaat?”

„Daar moet ik nog 's over denken,” zeide Jack.

Den volgenden morgen kwam Jean Paul zijn tent uit, zoo stemmig en gladjes als een koperkleurige heilige. Als ze hem zoo zagen, geloofden ze bijna dat hij het kamp geen oogenblik had verlaten. Hij deed zijn kampwerkzaamheden opgewekt en goed. Zelfs had hij de kieschheid — of wat de beweegreden dan ook was — zich met zijn ontbijt een eindje te verwijderen van hen, opdat zij een tijdje van zijn gezelschap verlost zouden zijn.

„Hij is een wonder van een vent,” zeide Jack met een zekere bewondering tot Mary.

Toen zij klaar waren met eten, zeide Jack iets tot Davy, en toen haalden zij een sleeplijn uit de bagage, een lang, licht, sterk koord dat Jack had meegenomen omdat het voor allerlei doeleinden te gebruiken was. Hij gaf den streng touw aan Davy, en toen keerden zij naar Jean Paul terug. Jack vergewiste er zich heimelijk van dat zijn zesloops revolver los in den holster zat. De halfbloed zat, na gegeten te hebben, op den grond, en was bezig zijn pijp aan te steken. Jack bleef staan wachten tot de pijp behoorlijk brandde. Jean Paul flikte de lucifer weg met een uitdagend gezicht, en een zijdelingschen spotlach.

(Wordt vervolgd.)

Zooals wij reeds mededeelden is de stichter van de weekmarkt Graaf Jan van Egmond, die ook de beide jaarmarkten (Mei en October) in 't leven riep. Welk een achtung de Purmerenders daardoor voor hunnen Heer koesterden, blijkt wel hieruit, dat zij, hoewel ook hier de hongersnood heerschte, aan de belasting-onlusten, meer bekend als de opstand van het Kaas- en Broodvolk, geen deel namen.

In 1672 stichtte men een tweede weekmarkt op Vrijdag. Hoewel deze markt reeds vóór 1800 was opgeheven, vindt men haar nog in de meeste almanakken en kalenders vermeld.

Komend van het spoorstation, wandelend langs den mooien Stationsweg, bereiken wij het eerst de Koemarkt. Voor uw oog strekt zich uit een zeer groot plein, geheel met boomen beplant; het grootste deel daarvan is bestemd voor rundvee en de prachtigste beesten ziet men hier des Dinsdags aan de hekken. Verder gaande ziet men in hokken duizende schapen en lammeren en de laatste parken zijn bestemd voor de kalveren. Rondom de geheele markt zijn uitspanningen en hotels, overal komt men bijna handen tekort om de bezoekers te bedienen. Hier heeft de boer zijn stalling, heeft hij voor een halven dag zijn verblijf en bergplaats, en voor de kooplieden is hier het lokaal van afrekening en betaling.

Slaat men van de Koemarkt af links om dan heeft men aan het einde der straat de Paardenmarkt. Belangrijk is deze echter niet. De Nieuwstraat langs gaande is de eerste dwarsstraat de Willem Eggertstraat. Hier wordt de Varkensmarkt gehouden, welke markt zich gedurende de laatste jaren steeds uitbreidt. Volgt ge de Nieuwstraat echter verder, dan ziet men links de Boterhal, een groot gebouw, vol drukte en beweging, hier ziet men de Markers en de Volendamers in hun typische kleederdrachten boter opdoen.

Op deze plek begint tevens de z.g. Lappenmarkt, zich uitstrekkend tot aan het Schoolplein en verder langs de Westerstraat. Deze markt is een echte „alle-mansgading." Behalve de kooplieden (meest alle Amsterdamsche joden) met lappen en stoffen, zien we er lieden met alle soorten negotie. 't Is een kermis in 't klein: kraampjes met koek en andere zoetigheden, ijswagens en karren met fruit. Men ziet er den beroemden dokter Hollander uit Amsterdam, die, na het publiek eerst vergast te hebben op politieke, historische of humoristische moppen of na soms ook wel een rede te hebben gehouden over anatomie, wijsbegeerte of over de „antithese", de boeren en boerinnen wil verlossen van alle mogelijke pijnen, als kies-, tand- en likdoornpijn. En voor een kwartje laadt ge uw zakken vol met kruiden en zalven, en 't is uw schuld wanneer de instrumentmakers nog langer kunnen bestaan.

Verderop ziet men een koopman, die een tinctuur in den handel brengt om uw stoffen niet te doen verkleuren, daarnaast staat er een met een uitvinding om de stoffen een andere kleur te geven. Voorts ziet men er Cocadorus (is het de echte niet dan wel een imitatie). Men ziet er tentjes, waarin voor enkele centen vast een of ander wereldwonder is te bezichtigen (b.v. een kalf met één kop en vijf pooten of anders met twee koppen zonder pooten (de koppen namelijk). Soms ook een vischmensch, in den Nijl gevangen. Boerenbedrog, zegt ge, en ge gaat lachend verder.

De Westerstraat langs gaande, komen wij aan het Slotplein, waar, zooals wij reeds mededeelden, de markt is voor eieren en pluimvee. Rechtsom slaande komen we op de Kaasmarkt. Daar is het een drukte en een gewoel. Bij duizenden liggen hier de fijne Edammer kaasjes opgestapeld op het uitgestrekte plein. Hoor Edammer kaasjes opgestapeld op het uitgestrekte plein. Hoor de kooplieden loven en bieden, karren rijden af en aan. In het groote Waaggebouw wordt de kaas gewogen en, als ze verkocht is, naar de schepen en pakhuizen vervoerd. Boven het geroezuis, naar de schepen en pakhuizen vervoerd. Boven het geroezuis, naar de schepen en pakhuizen vervoerd. Boven het geroezuis, naar de schepen en pakhuizen vervoerd.

't Is een tooneeltje van druk leven en woelig gebeuren. De belangrijkste markten zijn wij thans rond geweest. Dat ze van groote beteekenis zijn, toonen u de volgende cijfers. In 1917 werden aangevoerd 46935 runderen, 1257 stieren, 1621 vette kalveren, 21827 nuchtere kalveren, 111220 schapen en lammeren, 19535 vette varkens, 2232 magere varkens en 5948 biggen.

Totaal dus 212707 stuks vee, of ongeveer 4000 stuks per week.

Op het Venediën is Dinsdags nog een groenten- en fruitmarkt. In 1917 werden daar 10905 zak appelen en 9496 zak peren aangevoerd.

De aanvoer van kaas bedroeg in 1910 3088 stapels, wegende 2.174.133 K.G. die van boter 41610 K.G.

Purmerend bezit voorts een bloeiende groentenvelding. Deze afslagmarkt wordt gehouden op den Beemsterburgwal en is uitstekend ingericht. Des zomers wordt er dagelijks geveild, hetgeen automatisch geschiedt. De tuinbouwproducten gaan meest alle naar Duitschland.

Uit deze mededeelingen ziet men wel wat de markt voor Purmerend beteekent. Geen wonder dan ook dat alle marktpleinen uitstekend zijn ingericht. Het stadsbestuur ontziet geen kosten om die inrichting aan de eischen des tijds te doen beantwoorden, om het den koopers en verkoopers zooveel mogelijk naar den zin te maken. Groot is op marktdagen het corps beambten, in dienst der gemeente: keur-, markt- en waagmeesters, kaasdragerswegers, controle-beambten enz. Maar groot is ook de drukte en de omzet in de verschillende zaken. Vele uitspanningen en café's zijn alleen dezen dag als zoodanig geopend. De winkelzaken zijn er „up to date," vele moderne zaken zouden een groote stad niet onwaardig zijn.

Des middags om twaalf uur begint de uittocht. Als men dan eens gaat staan bij de Beemsterbrug, den Purmersteenweg, de Amsterdamsche Poort of de sluis over het Noordhollandsch kanaal ziet men de boeren huiswaarts keeren. Het vee, de kaas en de boter zijn verkocht, thans keert men weer huiswaarts met de gedane inkoop: de meren in, de drie meren, waarvan Purmerend het middelpunt is.

Eenige uren later en de stad is weer tot haar rustige rust teruggekeerd. Dan droomt het weer een week lang van vervlogen tijden, van trotsche Oostinjevaarders, die vroeger hier overnachtten aan de kanaalboorden en die de stad ook zelve uitzond op de wereldzeeën, en van ridders en Prinsen, die de trappen van den trotschen burcht „Purmersteijn" betraden.

Overneming verboden. G. VOET.

IN DE SONORA.

HERINNERINGEN AAN MEXICO.

VER heb ik in de wereld rondgezworven. Het hui-verig Noorden en het koesterend Zuiden heb ik aanschouwd, zoogoed als het antiek, eerwaardig Oosten en het jong-moderne Westen.

En overal vond ik meisjes, blondines en brunettes; ernstige, stille deerntjes, hoog in gindsche Noorsche Fjorden, en in Zweden; donkere, gloedooigige schepseltjes in de Servische bergen; sierlijke, kleine dametjes in de metropool van het vroolijke Frankrijk; warmbloedige, ravenzwarte dochteren Eva's onder den altijd-blauwen, Moorschen hemel van Andalusië; zorgzame, kleeke huismoedertjes in Duitschland en koninginnen der Schoonheid in Oud-Engeland.... Maar de mooisten van allen...., priesteressen der liefde, als dauwdruppels op geurende viooltjes...., zulken zag ik te Hermosillo, in de Sonora.

En het is hierom, dat ik durf verklaren: De móoiste meisjes vindt men in Mexico!

Daarover was ook de wakkere Heini het met mij eens. Deze droeg zijn „85 winters op den rug", zooals Mehtupec, de jonge Indiaan, zich uitdrukte.

Zijn haar was sneeuwwit, en wanneer de wind woei, dan zwierden de zilveren manen hem om het bronzen hoofd, en ik meende somwijlen den ouden Barbarossa te zien, wanneer ik den koenen ruiter aanzag, gelijk hij kaarsrecht, als een jongeling vol vuur en kracht, in den zadel zat en door de Savanna joeg. Dan hield zelfs de gaucho z'n klepper in en staarde den ouden rakker na, en al die gebruinte cow-boys en vagueros, met hun monsterhoeden op, klaptten bijval.

Old Heini was een Duitscher, of, beter gezegd, een Badener. Gedurende 60 jaren had hij zijn geboortegrond niet gezien, en hij wenschte dien ook niet weder te zien, want hij haatte het

Foto C. Steenbergh.

PURMEREND.

GEDENKSTEEN IN DE HERVORMDE
KERK, AFKOMSTIG VAN EEN DER
PRAALGRAVEN IN DE OUDE KERK,
ENTOEGESCHREVEN AAN QUELLIJN,

nieuwe Duitschland, zooals een mensch maar met mogelijkheid haten kan!

Dikwerf verhaalde hij ons.... Van dien mislukten staatsgreep, welken men: anno 1848, in de Badense gouwen had voorbereid. Ook hij was daarin betrokken geweest!.... Of wel hij vertelde van gindsche Pruisische gevangnissen, waarin hij, omstreeks het midden der vorige eeuw, zijn straf had moeten uitzitten....

Dan was het, alsof er uit zijn bliksemende oogen vurige vonken spatten, vonken van het verterende vuur der haat.

Inderdaad, de oude man haatte slechts! Zijn hart was voor gevoelens van liefde niet vatbaar; hij vergaf ook nooit iets, hij kende alleenlijk wraak, en wee hem, die zijn toorn opwekte!..

Billy, de oude overste, stond aan de deur, toen wij met twee vette antilopen van onzen jachtrit terugkeerden. Hij strompelde op zijn kruk in het rond als een bezetene, en Jezus, de steeds grinnikende neger, die petroleum dronk als hij buikpijn had, vertrok zijn rond gezicht tot een reuzengrijns en hief een uit-zinnig vreugdegehuil aan, toen hij ons zag naderen. Hij zat op een oude, wormstekige ton, welke kermende martelgeluiden deed hooren. Het domme ding steunde en knarste in alle naden, doch de neger trappelde en lachte zielsvergenoegd verder; hij verheugde zich met de volle kracht zijner zwarte ziel over het malsche zondagsgebraad.

„O, ah! Mister Pussta-man en Old Heini hebben twee antiloops geschiet! O, ah! Dat zijn pritty good!

Wheel about, turn about, do jis so,

An ebry time, I wheel about, I jumb Jim Crow!

Das hat mein Kaninchenbein getan, gestern im Mondschein....”

„Hast wohl 'n Drehwurm, schwarze canaille?!”

Een klinkende oorvijs van Joachim leerde den neger mores. Doch deze verbeet zijn woede, en de wrakke ton gaf een klank van zich, welke het gereutel van een stervende nabijkwam.

De anderen traden uit de hut naar buiten.... Daar waren Jonny, de lange Engelschman; Pancho Léonez, de „generaal” met z'n schrikkelijke, zilveren sporen; Jacquemin, de zwartgebaarde Franschman, en Joachim voornoemd, de gewezen Deutsche officier. Tenslotte kwam O'Conner, de „politicus,” uit Chicago, te voorschijn, arm in arm met „Hendrik,” den altoos-rookenden Hollander.

De oude overste liet z'n tabakspruim, vóór in den mond, naar den anderen kant kuieren, spooog kunstiglijk-gemikt Jezus voor de voeten en zei met toegeknepen oogen: „Mooie beessies benne dat!”....

„Hou je bek, ouwe, eenbeenige dansmeester!”

„Heilige Patrick van Gattsburg! Zoo waarachtig als ik Overste Billy heet, en m'n rechterbeen in 't gevecht met de Yankee verloren heb!.... Ik zeg u, honorable gentlemen, spant uw gezegende hoofden in, en gij zult mij moeten toegeven, dat dat prachtbeeste benne!”

Tot zoover was deze dialoog gevorderd, toen de man met de 85 winters op den rug van het paard steeg. Waarop de incomplete overste z'n revolver trok, en de op tafel staande flesch Whisky, zonder meer, den hals afschoot. Hij nam de waggelende flesch met vinnige vloeistof in de hand.

„Ho, ha, gij patriotten! Leve George Washington! Abraham Lincoln en alle andere paardendieven mogen voor mijn part naar den duivel loopen. Ik drink op het aandenken van dien grooten patriot! Ik wil u George Washington geven.”

Klok, klok, klok....; de flesch ging van hand tot hand, en ieder nam drie slokken, uitgezonderd de inhalige Hollander, die er vier meende te moeten nemen, wat op de gezichten der anderen een onheilspellend glimlachje te voorschijn tooverde.

„Edele heeren,”.... liet de „Politicus” uit Chicago zich hooren, een volbloed Ier,.... „Honorable gentlemen”,.... ik ben een man van 't Groene Eiland, dat weet gij allen! En toch schijnt gij mij soms nog in 't geheel niet te kennen.

Ik zal daarom de eer hebben, u een klein fragment mijner familiegeschiedenis ten beste te geven.

Mijn vader was een vervloekt leepe kerel! Leep noem ik hem, omdat hij op klaarlichten dag de Stadsbank te Denver voor 10000 dollars bestal; vervloekt noem ik hem, omdat hij met al z'n slimheid een aartsdomme knoacier was, want hij is in z'n laarzen gestorven!

Anders leefde hij nu nog.... Hij bleef toevallig met zijn hoofd in een strop hangen! Een moeder heb ik nooit gehad, dit constateer ik tenminste, en laat het aan u over, mij het tegendeel te bewijzen!

Wat mijzelf betreft, ik ben een verduiveld knappe kop, zooals gij tusschen de Mississippi en den ocean er geen tweeden zult vinden, en gij behoeft u dan ook volstrekt niet te verwonderen, wanneer gij mij op een mooien morgen nog eens als pre-

sident van dit glorieuze land terugziet! Anyhow, gentlemen,.... wanneer ik woedend word, ben ik in staat, kanonskogels te verslinden! Mister Joachim hier, die vette Deutsche dandy, kan het u getuigen, hoe ik te Buffalo een man uit Michigan het laatste haar op het hoofd spleet!.... En zoo ik ooit den knaap tegenhaer op het hoofd spleet!.... En zoo ik ooit den knaap tegenkom, die mijn zaligen vader door de strik liet kijken, dan geef ik hem ernstig in overweging om een doodgraver en een geestelike mee te brengen, want ik wensch hem niet eerder licht door z'n verdoemde karkas te schieten, dan nadat hij voldoende gelegenheid heeft gehad om inzake zijn vele schurkenstreken een biecht der stervenden af te leggen!....

Ziezoo, nu weet gij ten naastenbij, wien gij voorhebt, en ik open u hierom het gezichtspunt om van avond naar Hermosillo te rijden, er wordt gedanst Gindsche Nederlandsche edelman mag alvast onze paarden gaan rossen!”

Jezus nam de twee antilopen in ontvangst en borg ze op in het blokhuis, achter de „druipers”,.... De ruimte was namelijk vroeger redactie-bureau en zetterij der „Hermosillo-Tribune” geweest; toen had de gebrekkige Overste Billy het ellendige, vensterlooze kot bewoond, en toen wij vóór veertien dagen uit de bergen kwamen, toonde hij ons met trots dat armzalig-onpractische onding in de hoek, hetwelk zich, bij nadere beschouwing, als een oude, verroeste handpers, uit den tijd van Gutenberg of daaromtrent, had doen kennen!

Enkele exemplaren der „Tribune” slingerden nog op den aangestampten grond, half van de varkens verteerd.

Op één er van stond nog met vette letters te lezen: „Notice of the editorial staff. Het aantal onzer subscribers is veel te klein! Wij zullen er dus in ons volgend nummer toe over moeten gaan om de namen van alle schurken en domkoppen, die zich nog niet geabonneerd hebben, in inch-kapitalen bekend te maken!”

Het blad had 130 inteekenaren gehad, namelijk diegenen, welke zoo roekeloos geweest waren om voor een jaar vooruit te betalen..

„Wie blijft er hier?” vroeg Old Heini, gevat als altijd! Want wij hadden voor een aanzienlijk bedrag aan goudstof in de hut; daarom moesten wij steeds, om beurten, twee aan twee de wacht houden. Joachim meldde zich vrijwillig aan, als tweede man werd de „generaal” uitgekruist.

„Gentlemen,” zeide de „politicus,” „wanneer ik niet zeker wist, dat mijn overleden grootmoeder....”

Pang, pang!.... Twee kogels sloegen van buitenaf in en doorboorden den vettigen vilthoed van den spreker....

„Never mind, gentlemen, let shoot them!... Laat ze schieten, die gekken!”....

Pang, pang!.... Twee kogels vlogen in den wand.... „Heeft misschien iemand een witten zakdoek bij zich, om die schavuiten te kunnen laten zien, dat zich hier vreedzame lieden bevinden?”....

„Ha, ha, ha!.... Een mooie mep, Pusstaman,” klonk het in den kring dezer bruine boys. „Wij, en witte zakdoeken!”... En als op commando snoten allen zich den neus, met behulp van dat vijfdeelig apparaat, hetwelk hun bij andere gelegenheden tevens als vork en lepel diende....

„Halloh, gentlemen, opgezeten!” riep Jonny. En onze paarden hinnikten van

plezier, wijl het er nu eindelijk weer op losging.

Ik bleef met den neger nog wat achter om het transport voor den volgenden dag in gereedheid te brengen, want ik moest morgen, in de vroegte, met kameraad Mehtupec proviand naar het „finding-hole” brengen. Wij hadden ten laatste alles in twee groote zakken gepakt, en ik nam mijn paard den halster af om m'n „fellow-mates” achterop te rijden.

De neger bood aan om voor den „generaal” de wacht over te nemen; in ruil voor twee reusachtige sigaren, die hij in de neusgaten placht op te rooken!

Joachim vloekte in alle toonaarden op het fijn en onderhoudend gezelschap, dat de dikke Jezus hem zonder twijfel zou bieden!

Naast den „generaal” galoppeerde ik over de donker-groene prairie.

Wij lieten onze hengsten geducht uithalen, en scheidden daarop, na een half uur, bij de „Duivelspas” van elkander. Ik nam den zuidelijken weg, over de bergen; de „generaal” volgde de route onzer voorgangers.

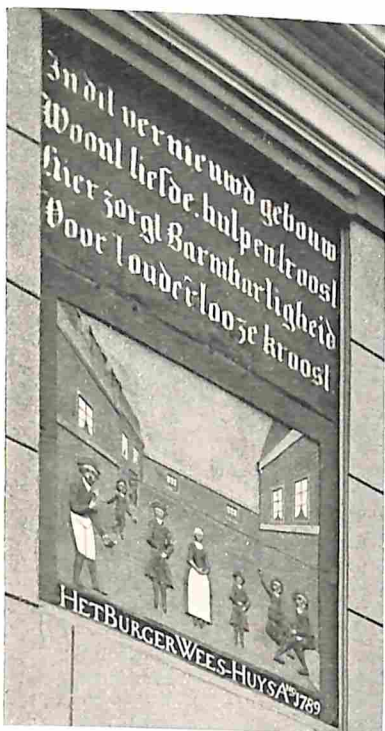
Vóór mij breidden zich de reusachtige bergketens der Sierra Madre uit, door de laatste stralen der avondzon overgoten. Ver weg, rechts, op de berghelling, stond een klein blokhuis, gelijk een fraaie dobbelsteen scherp afstekend tegen den weeken achtergrond van vlamrende lichten, en duidelijk viel op het dak daarvan een in den wind uitwapperende roode lap te onderscheiden. Vanuit de rancho, aan den voet van den berg, klonken enkele droefgeestige klokketonen.

De toren der kleine, blanke kapel scheen te trillen, en de koperklank, uit heur hooge galmgaten nederklinkend, zweefde zachtkens na-zingend in de heete atmosfeer en stierf langzaam

PURMEREND.
OP DE KOEMARKT.

PURMEREND.
STEEN IN DEN VOORGEVEL
VAN HET WEESHUIS.

het oude Mexico afscheid om ergens elders, ver verwijderd, de ontwakende wereld met vroolijken glans weder-opgaand te begroeten.

Ginds bij het kruisbeeld hield een ruiter halt en keek naar mij uit. Het was Jonny, die mij opwachtte. De „generaal” was vóór mij aangekomen.

„Hallo, Pussta-man! Come on!... We gaan naar de estancia van Vader Manuel; daar komen mooie deerns vandaag”...

Op de rancho des Majors Manuel Rodriguez y Garcia was heden een groote tortilla. Bij 't buffet stonden officieren en gauchos om het hardst te drinken. Eenigen dier kranige luitenanten waren genaturaliseerde Duitschers, gewezen onderofficieren. Doch allen spraken vloeiend Spaansch, als alle andere Mexicanen.

Bob, de kleine Texaner, hield zijn zwarte lief in den arm en voerde haar met zoetheid. 's Nachts hield hij zich onledig met kippenstelen om daags daarop lekkernijen voor zijn geliefd lekkerbekje te koopen, welke zaligheden het kleine ding steeds met betooverende aanminning consumeerde.... En de aanwezige blanke knapen spuwden langs hem heen, omdat hij zich met een nigger-girl afgaf.

Een amazone met vliegende haren sprong op een vurigen klepper de poort binnen....

„Dag Jonny, dag Billy, Pancho, Pusstaman, Pedro, en allemaal!”

„Viva tu gracia! Viva tu mare! Dag Tereza!”... Iedereen hield van het schattige meisje, en noemde haar „Tereza”; alleen de dikke kapitein Schmidt, de schrik van alle paardendieven, bulderde met zijn dreunend kazerneplein-geluid: „Buena noche, señorita”...

Men dronk en lachte; een ieder hield z'n uitverkorene omvat, en kuste zich zat voor zes weken, want de „digger” heeft geen plezierig leven!

De jacht op goudkorrels is moeilijk, en maar zelden ziet men een meisje....

Er werden guitarras gehaald, en Pancho Léonez, de rebellen-generaal, zong hartstochtelijke „coplas.” De paren draaiden in het rond, en het vuur speelde met magischen weerschijn op de bruine snoetjes der meisjes van Hermosillo.

Wild en meeslepend was de dans, en menige gaucho hield zijne „nina” met gestrekte armen hoog in de lucht en draaide met z'n lieven last duizelingwekkend in het rond., „Halo!, Alli! Cuando la novia va á la iglesia”.... De Mexicanen hebben temperament, en dansen doen zij goed! Ieder man uit de bonte verzameling zong een „copla,” welke aan het adres van zijn meisje gericht was; en het antwoord kwam terstond. Haastig en verlangend. Of wel sarcastisch en afwijzend.... Eén gaucho wierp Tereza hoog over de hoofden der anderen heen, en ginds ving de „generaal” het meisje op en drukte haar zoo hevig, dat zij luidkeels schreeuwde.

En men danste en juichte tot diep in den nacht, totdat de oude Billy met z'n revolver in den brandenden houtstapel schoot, dat de vonken rondspatten, en de dikke kapitein Schmidt zijn dronken lichaam achter het wijnvat redde....

Elk kuste zijn liefje ten afscheid, en er kwam waarlijk geen eind aan het hartstochtelijk gezoen; zelfs de langlendige Hendrik kon er toe komen om een oogenblik z'n pijp uit den mond te nemen! Eindelijk sprong men in 't zadel, en de verweerde gezellen reden den donkeren nacht in, hun eenzaam blokhuis tegemoet....

.....
Nog dikwijls denk ik aan die oude makkers in de Sonora! Waar zijn ze thans, de vijftien vrienden van destijds?

Naar alle windstreken verstrooid.... De wereldoorlog heeft hen uiteengedreven.

daarin weg; maar alvorens nog de drukkende dampkring een als bevend uitgeademde noot had ingedronken, ontstond een nieuwe toon, en wederom droeg de vibratie van metaal op metaal melancholisch door de stilte der nachtelijke natuur....

Eenzaam en verlaten lag de rancho daar, één gaucho slechts doolde tusschen de witte gebouwen rond.

Van uit den corral vroolijkte het hinniken van een paard....

Na een rit van twee uren zag ik Hermosillo voor mij liggen.

De wilde, grillig gevormde rotsmassa's namen den gloeiend rooden vuurbol der ondergaande zon in hun schoot op, en de blauwe bergpartijen werdendoor haar laatste stralen in wondermooie, onuitsprekelijk rijke kleurschakeeringen gedrenkt. De goddelijke bron van licht en van alle leven nam hier met de volle consequentie harer tintenharmonie van

Ginder, bij Kowno, in 't heilige Rusland, staat een kruis op een verlaten graf, en daaronder sluimeren dappere Duitse soldaten, waaronder mede: „de vette, Duitse dandy.” De scherpe wind waait van uit de Oostzee over de Lithauische landen: het dorre aardrijk is van z'n laatsten luister beroofd.

En onder een kleinen heuvel op de Mexicaansche Savanna ligt Old-Heini, de Badensche hervormer.... De Indianen hebben eiken op z'n graf geplant, wijl in zijn groote vaderland, aan gene zijde der wereldzee, de eiken wassen. Want Old Heini was toch een Duitser!....

R. STEFANOVICZ SINEFF. 22

Met den koddebeier op pad.

TWAS een gure avond. Een krachtige Noord-Westen wind joeg beurtelings sneeuw, hagel of een ijzigen regen door de straten; niemand ging uit of 't moest hoog noodzakelijk zijn. Zelfs het op handen zijnde Sinterklaasfeest kon de menschen niet verlokken hun warme kamers en gezellige binnenhuizen te verlaten om inkoop te gaan doen, want de straten waren leeg en de winkels weinig bevolkt, toen ik er op dien Decemerdag, laat in den namiddag, op uittook, weer en wind trotsereende, naar het stille, geïsoleerde dorp, teneinde dien avond en nacht er met de koddebeiers op uit te gaan op jacht naar.... stroopers in het uitgestrekte, eenzame duinterrein.

Het was niet de eerste maal dat ik hen vergezelde bij een dergelijke expeditie en ik wist, dat juist met dit ruwe, stormachtige weer de kans het grootst was de stroopers in hun bedrijf bezig te zien.

En zoo peddelde ik, slippende en glijdende over de smerige moddersneeuw-wegen m'n tien kilometertjes, tot de eerste huizen van het dorp opschemerden uit het donker en het doel van den tocht was bereikt. In een dorpscafé, waar een paar luidruchtige boerenjongens het billard hardhandig stonden te bewerken en in het vuur van hun spel zoo lustig aan de groote zwarte sigaren zogen, dat de rook in grauwe slierten om de lamp walmdde, was de rest van de gelagkamer in beslag genomen door een vergaderende tuinbouwvereniging. Rond een groote tafel, waarop, traditiegetrouw, een groen tafelkleed, zat een dertigtal jongere en oudere tuinbouwers; aan 't hoofd van de vergadertafel troonde een heer met een ernstig gelaat en gekleede jas. Naast hem zat een zenuwachtig mannetje dat mompelend voorlas uit een beduimeld schrift. Achter hem, aan een klein tafeltje, was ik bezig den inwendigen mensch te versterken, liefderijk doch wat onhandig bediend door een gebochelden kelner.

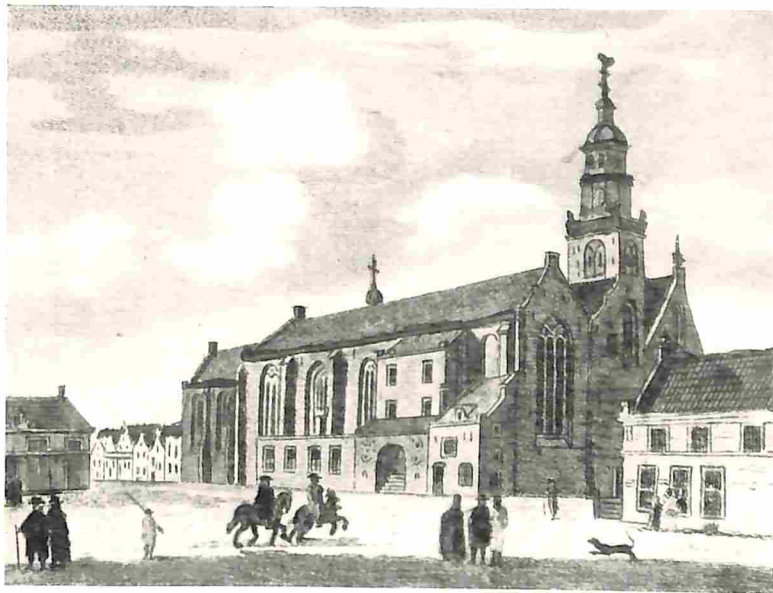
„Heeft iemand nog iets op de notulen aan te merken?” vroeg de ernstige voorzitter.

„Aannemen,” riep ik en het klonk hard en duidelijk in de stilte van de verlegen zwijgende boeren, die als één man naar mijn bescheiden tafeltje staarden, maar ik had het tegen den kelner.

„Dan zullen wij de notulen aannemen,” zei de voorzitter, zonder ook maar een oogenblik de humor van het geval te snappen.

Maar 't was nu tijd om te vertrekken en dus kroop ik maar weer in mijn natte jas, zette mijn doorweekte pet diep op mijn hoofd en fietste tot even buiten het dorp, waar het groote buitengoed ligt en de koddebeier woont.

.....
In de huiskamer van den jachtopziener, nog zóó'n gezellige, groote boerenkamer en het middelpunt van het familieleven, zat het geheele gezin: vader, moeder, drie dochters en twee zoons. In het licht van de groote olielamp met helgebloemde kap boven de tafel, troonde een hooge émaille koffiepote met vergeetmijnetjes temidden van een gelakt theeblad waarop kopjes van verschillend model en kleur, waaronder één zeer groote waarop met gulden letters: „God zegene U,” vermoedelijk het eigendom van den vader. Zooals in de meeste boerenkamers stond

PURMEREND.
DE GROOTE OF ST. NICOLAASKERK, AFGEBROKEN IN 1851.

het tegen de wanden stijf-vol met stoelen, kastjes waarop een rijke verzameling beeldjes, portretten enz, terwijl de verdere ruimte onbezet was tot aan het middelpunt: de familietafel. Moeder de vrouw was bezig aan die tafel dikke boterhammen te snijden van een groot tarwebrood, de sneden in stapeltjes uitleggend op het glimmende tafelzeil; de oudste dochter was hiermede haar moeder behulpzaam door de porties brood van boter te voorzien en ze aan de rechtmatige eigenaars te distribueren. De oudste zoon, 'n pracht van een buitenkerel van zoowat zeventien, zat, de kousenvoeten naar de „aangekleede” kachel uitgestrekt, aan een stuk houtsnijwerk te knutselen, terwijl de jongere éditie aan tafel zat en hongerig haar beurt afwachtte. De jachttopziener, een kleine doch breedgebouwde man, hield zich onledig met een geweer te oliën, doch stond op, toen ik binnen kwam, en verwelkomde me met een krachtigen druk van zijn groote hand en de woorden: „ha, u bent zeker die meneer van de krant.” We schoven aan bij de heerlijk-warme kachel en spraken zoowat over algemeenheden. De kinderen hadden den avonddich spoedig beëindigd en kwamen me, op hoog bevel, nieuwsgierig en verlegen de hand geven voor ze naar kooi gingen. Toen de kleineren verdwenen waren, de oudste dochter met veel gekletter van borden en onder het zingen van: „Hij is verdwé-hé-nen, al naar die Oost,” de boel afwaschte in de keuken en de moeder haar bril had opgezet om een aanvang te maken met het gatenstoppen in een berg sajetten kousen en sokken, kwam de rijksveldwachter Dirksen binnen, een groote stoere vent met een dikken zwarten snor; met ons vieren hebben wij onder het genot van een kom koffie en een pijp, nog een uurtje gezellig bij de kachel geboomd, alvorens er op uit te gaan.

De stadsmenschen hebben er geen begrip van hoe er in het stroopersgebied, in 't bijzonder in de duin- en boschstreken, nog voortdurend een strijd gestreden wordt, die, wat spanning en opwinding betreft, ons doet herinneren aan de avonturen van Aimard's en Cooper's boeken, ontdaan van hun bloedigheid. Het is een onafgebroken wedstrijd in speurzinn, volharding, slimheid, snel besluiten, een strijd met wisselende kansen, waarbij de verliezer met merkwaardige goedertierenheid zijn „bad-luck” draagt doch nooit verflauwt zijn geoeffende zintuigen tot het uiterste te spannen in den strijd tegen den ander. En daarom, hoewel ik het „vak” niet verdedig, kan ik zoo levendig begrijpen, dat een rechtgeaard strooper van zijn beroep houdt evenals de jachttopzienaars, waarvan het bekend is dat de besten en slimsten onder hen vroeger zelf strooper zijn geweest.... Daar dit slechts een tijdschriftartikel is, zal ik trachten in 't kort na te vertellen, wat de koddebeiers mij verhaalden en wat ik verder zelf beleefde.

„Ziet u, meneer,” zei de kleine jachttopziener, terwijl z'n oogen glommen van genoegen dat hij een aandachtig luisteraar, en nog wel één van de krant, gevonden had, „we zouden het stroopen kunnen verdeelen in het stroopen met den lichtbak, met de klemmen, met strikken, het fretteeren en 't uiddelven. U bent lang genoeg in 't duin geweest, om ze wel eens bij avond en des nachts bezig te hebben gezien met den lichtbak. Dit is een sterke carbidlamp met een reflector. Soms is het een gewone fietslantaarn, waarvan het reservoir, bij onverwacht onraad, kan worden losgeschroefd, soms heeft de strooper de lamp in de hand, het reservoir, met een gummislangetje aan de lamp verbonden, in den zak. Wanneer in 't laatste geval onraad wordt vermoed, duwt de strooper de lamp naar voren, zoodat het slangetje wordt losgerukt en het licht is gedoofd.

Naast elkaar nu gaan de stroopers, één met den lichtbak, één met de pook*), tegen den wind in, zoodat het wild hen niet ruikt en ze onraad het spoedigst hooren, door het terrein, op een 20 à 25 meter gevolgd door één of twee wilddragers, die tevens moeten opletten voor een aanval in den rug. Langzaam en voorzichtig, het licht van de lantaarn in de jas verborgen, gaan ze door het duin tot ze onverwacht het schelle licht laten vallen in een of andere duinpan, waar ze weten dat veel konijnen zijn. De konijnen, onweerstaanbaar door het helle licht aangetrokken, komen spelen in de lichtbundels, richten zich soms grappig op de achterbeenen op en maken allerlei dartele sprongen.... dan knalt de pook en eenige moeten hun leven laten. De wilddrager raapt de beesten op, de lantaarn wordt gedoofd, en allen maken zich vlug uit de voeten om in een geheel andere richting weer op te duiken teneinde de op post zijnde jachttopzienaars te misleiden.”

„'t Is eigenaardig,” viel hier de rijksveldwachter zijn collega in de rede, „hoe gebrekkig de schietwapenen soms zijn. Weet je nog, Bartels, hoe we er 'ns één snaptten met een geweer, waarvan de haan niet meer kon worden gespannen; als hij wilde schieten, trok hij den haan achteruit en liet hem daarna los waarna het schot viel.”

„Ja, Dirksen,” knikte Bartels, herinnerend, „dat was hier vlak bij 't huis. Ik lag te bed, hoorde een schot, trok een overjas

aan over mijn ondergoed en toevallig was jij op surveillance in de buurt en zoodoende hadden we hen tusschen ons in en werden ze geknipt.”

„Maar als ze steeds van plaats wisselen na elke paar schoten,” vroeg ik, „hoe krijg je ze dan ooit te pakken?”

„Wel,” vervolgde Bartels, „we weten wel zoo'n beetje de goede plaatsen nog van vroeger,” en hij lachte oolijk. „Hebben we ze, door het schieten of het licht, éénmaal in de gaten, dan probeeren we steeds dicht bij hen te komen, en meestal weten we dat, als ze dáár zijn, en de plaats kunnen we door ondervinding vaak vrij nauwkeurig door het schot of het licht bepalen, ze daarna dáár of dáár zullen komen. Dan trachten we ze van terzijde, even voor hen uit, te naderen hetgeen echter zeer omzichtig en voorzichtig moet gebeuren, want de strooper is op zijn qui vive en het minste gerucht doet de zaak mislukken. Bovendien is er nog het gevaar bij het „inloopen” van den strooper, dat de opziener te ver voor hem uit komt en het schot, voor een konijn bedoeld, in zijn aardsch omhulsel krijgt. Het gunstigste is natuurlijk als wij, van een hoogte af, den strooper in de laagte op heeterdaad kunnen snappen, want dan eerst kan een proces verbaal wegens stroopen tegen hem worden opgemaakt. De kantonrechter ziet in dit verbaal zelfs liefst omschreven wie van de bekeurden er schoot, wie de lantaarn droeg en wie als wilddrager dienst deed. Grijpen we hen, dan wordt het geweer, de lantaarn en verder materiaal in beslag genomen hetgeen vaak met geweld moet gebeuren. Is de jachttopziener toevallig alleen, want in gewone gevallen gaan de koddebeiers er minstens met hun tweeën op uit, dan taxeert hij het materiaal, welk bedrag dan bij de straf moet worden betaald. Dit laatste verkiest de strooper echter, vandaar het verzet, daar vooral in dezen tijd niet gemakkelijk geweren, patronen, lantaarns, strikken en klemmen te krijgen zijn.”

„En welke straf staat er op het stroopen,” vroeg ik.

„Nou, dat is verschillend; de straffen zijn tegenwoordig veel zwaarder dan een jaartje geleden. De gewone straf voor den strooper, vroeger een zeven dagen hechtenis, varieert thans

van veertien dagen tot een maand. Dan moeten ze echter op heeterdaad gesnapt zijn en, zoals ik reeds zeide, het verbaal precies aangeven hoe en waarvoor de stroopers zijn gearresteerd. Anders kunnen we ze slechts bekeuren voor het loopen op verboden terrein, waarvoor een drie dagen stond doch tegenwoordig wel tot twintig dagen voor gegeven wordt. Voor het vervoer van konijnen bij deze verboden wandelingen kan niet worden gestraft, daar konijnen niet als wild doch als schadelijk gedierte worden beschouwd. Zoals u weet is het vervoer van wild in den tijd, dat de jacht is gesloten, (verschillend voor de diverse wildsoorten doch globaal aan te nemen van half-Januari tot Augustus) verboden, ook op openbare wegen. Maar, om op

het stroopen zelf terug te komen, er wordt hier ook veel gewerkt met strikken en klemmen.”

Nu, wat de strikken betreft, dat wist ik. Als de zon schijnt op den begroeiden duingrond, ziet men duidelijk in het schrale duingras in alle richtingen smalle paadjes, door de konijnen en fazanten gevormd. Deze sporen („speuren” zegt de jachttopziener) worden geregeld door de dieren gevolgd en hierop zet de strooper, tusschen het gras verborgen en in den grond vastgepind met een stokje, zijn strikken die vroeger van fijn koperdraad, doch tegenwoordig van dun ijzerdraad vervaardigd worden.... Ik heb eens met een jachttopziener op één middag drie en negentig van die strikken ingenomen. Een andere keer, tegen het aanbreken van den morgen met hem bij een gestrikt konijn op heeterdaad gepakt. Het konijn loopt meestal van 6-7 uur in den namiddag en des nachts, bij ruw weer, tusschen 12-1 uur, zoodat de strikken en klemmen worden uitgezet in den namiddag en des morgens zeer vroeg worden nagezien. Het strikken van de fazanten geschiedt op dezelfde wijze. Alleen behoeft de fazant in zijn strik niet meer te worden gedood, daar het beest meestal zichzelf reeds heeft opgehangen. De fazantenspeuren namelijk voeren in de meeste gevallen door de dichte doornstruiken: loopt het dier nu in een strik, dan vliegt het verschrikt op doch wordt door het draad weer neergetrokken, waardoor het in zijn val een boog beschrijft, over een tak heenvalt en zoo blijft hangen. Ook reëen worden met zware strikken gestroopt.

„Het fretteeren,” vervolgde mijn verteller, „komt hier in de duinstreek weinig meer voor, doch wel in Overijsel. Het fret, een roofdier met witte vacht en roode oogjes, wordt op de konijnengaten gezet, waar het achter de konijnen aan gaat, die zóó uit de gaten worden gedreven, waarna ze worden doodgeslagen of in netten opgevangen. Hierbij loopt de strooper het gevaar, vooral in den lossen duingrond, dat hij zijn fret verliest, hetgeen een verlies van f 7.— tot f 9.— beteekent. Is het konijnenhol n. m. te diep, dan laat het konijn zich niet uitdrijven en bijt het fret het konijn of de konijnen dood, waarna het zich, vermoed van de vervolging, doodleuk naast zijn slachtoffer te slapen legt

MET DEN KODDEBEIER OP PAD.
HET UITZETTEN DER STRIKKEN.

*) Pook = stroopersgeweer

MET DEN KODDEBEIER OP PAD.
HET KONIJNENDELVEN.

en de strooper of jager wacht vergeefs. Het eenige, wat hij kan doen, is zijn fret gaan uitgraven.

En hiermede zijn we als vanzelf gekomen op het konijnendelven. Zoo'n konijnenwoning heeft één hoofdingang, één kamer waar elk konijn zijn vaste hoek heeft en een 2 tot 6 zijuitgangen. De strooper nu ziet aan de „speuren” voor deze gangen, of het hol al of niet meer is bewoond. Zoo ja, dan worden de gangen nagegaan en met jassen, zakken enz. dichtgestopt. Van de hoofdingang af wordt nu naar de kamer toe gegraven. Het konijn, bemerkende dat het wordt vervolgd en alle uitgangen versperd vindende, kruipt verschrikt in zijn vasten hoek van de kamer. Wanneer de strooper denkt den gang ver genoeg te hebben uitgekott¹⁾, tracht hij, op den buik liggende, het konijn bij de achterbeenen te grijpen, waarna het wordt doodgeslagen. Het groote gevaar hierbij is echter, dat de gang in het mulle duinzand te ver is uitgekott zoodat deze, terwijl de strooper voorover liggend zich in het hol waagt, op hem instort. Zijn ze met hun tweeën of drieën, dan kan de man, vaak met groote moeite, worden bevrijd, doch ook is het voorgekomen dat de jachtopziener op zijn ronde een paar voeten uit het zand zag steken en slechts het lijk kon worden uitgegraven.

„Nog een enkel woordje over het stroopen van fazanten,” zei Bartels terwijl hij de kachel nog eens oppookte. „Behalve het strikken, worden de fazanten ook gevangen met een lijntje, waaraan een vischhaak met een bes of een maïskorrel. Het fazantenstroopen met het geweer geschiedt bij heldere maan. Duidelijk is de zware vogel in den ontbladerden boom afgeteekend tegen het witte maanlicht. Het geweer wordt nu zoo aangelegd, want anders zou het mikken in het duister onmogelijk zijn, dat voor 't oog het uiteinde van den loop den silhouetterenden vogel dekt en.... pang!.... Het uitzwavelen van fazanten komt hier weinig voor, doch dient volledigheidshalve vermeld. Met een langen stok, waarvan het uiteinde met zwavel is bestreken en in brand gestoken, worden de vogels door den zwaveldamp bedwemd en.... soldaat gemaakt.”

„U ziet,” ging Dirksen nu door, terwijl Bartels zijn pijp uitklopte en opnieuw stopte, „er is afwisseling genoeg in het vak en elk onderdeel heeft weer zijn trucs en eigenaardigheden, zoowel voor den strooper als voor den opziener; maar elk goed strooper is, hoe zijn manier van werken ook moge zijn, slim en geduldig en deze eigenschappen moet de jachtopziener dus eveneens in ruime mate bezitten. Uren lang soms duren de vervolgingen of het op den loer liggen en dan nog zoo vaak tevergeefs. Ik herinner me, hoe ik op mijn vorige standplaats wekenlang had geloerd op een berucht reestrooper die, tot schade van den eigenaar van de plaats, geducht van den mooien reestand profiteerde, tot ik op de gedachte kwam een oude bruine bontjas in één van zijn strikken te doen en inderdaad hem met dit eenvoudige trucje op zijn vingers tikte.

Dichtbij was een plaats, waar een opziener van vier en zeventig jaar nog dienst deed; hij was een krasse oude heer en fel op zijn vak. Op een kouden winternacht snapte hij een hem onbekenden strooper bij de klemmen. De strooper er van door, de jachtopziener achter hem aan, want hij had geen gegevens voor het proces-verbaal. Voort ging het, door bosschen en door velden tot aan het riviertje, dat door de plaats stroomt. De in het nauw gebrachte man waadde door het ijskoude water maar de bejaarde

koddebeier volgde zonder aarzelen tot hij hem bij z'n kraag had. Ja meneer, 't is soms door dik en dun en vooral opletten.”

„Willen jullie niet een borreltje voor je gaat, want 't is tijd.... over elven,” zei de vrouw met een blik op den wekker die op den schoorsteenmantel tikte. We dronken een glaasje roode-bessen-jenever, trokken onze jassen aan en de tocht nam een aanvang.

Het was gelukkig droog, maar de wind was nog meer opgestoken toen we, uit de warme, lichte kamer, buiten kwamen, waar onze oogen eerst nog moesten wennen aan de intense duisternis van een maanlozen Decembernacht. Zwijgend, de jaskragen hoog op, liepen we met ons drieën achter elkander, over het smalle duinpaadje tusschen de doornstruiken, die je soms, bij het een weinig uit den koers gaan, pijnlijk aan hunne aanwezigheid herinnerden. Ik houd van het duin en heb er menigmaal, ook bij avond, rondgezworven, maar ik had de grootste moeite me te blijven oriënteren bij 't beklimmen en afdalen van de grootere en kleinere hoogten. Egaal zwart was alles rondom en slechts een dieper zwart hier en daar wees op de aanwezigheid van een duintop of een duinboschje. Nu en dan stonden we even stil en verdween één van de twee in de duisternis om te speuren, of er op de hun bekende veelbezochte plaatsen klemmen waren gezet. Wat een routine moeten die menschen hebben om in 't donker zonder weifelen die plaatsen te herkennen, doch mijn bewondering voor hun speurzinnigheid steeg nog toen Dirksen, na zoo'n klein uitstapje, terugkeerde met de lakonieke boodschap:

„Twee van de houten poot.”

De houten poot, dat wist ik, was een in deze buurt zeer bekende en, ondanks zijn kunstbeen waaraan hij den bijnaam te danken had, vlugge en handige strooper. Met de handen had de jachtopziener het op twee plaatsen opgeworpen zand, waaronder de klemmen worden verborgen, en het spoor van den man gevoeld. Bij het licht van een zaklantaarntje werd nu, achteruit gaande,

het spoor van den opziener zorgvuldig uitgewischt zoodat de strooper, in den vroegen morgen terugkeerende, geen achterdocht zou krijgen.

„Zouden we 'm eindelijk hebben?” zei Bartels, en we gingen verder.

Verder ging het weer, duin op, duin af en nu en dan door dicht kreupelhout. Zoo spraakzaam als mijn metgezellen 's avonds in de huiskamer waren, zoo zwijgend en stil waren ze nu, onder het werk.

„Waar gaan we heen?” vroeg ik zacht.

„De Sterberg,” was het korte antwoord, en spoedig daarna hadden we het hooge duin bereikt en beklommen.

We strekten ons uit op een paar lappen zeildoek, die de opziener over hun schouders hadden meegenomen en bleven zwijgend liggen, uitkijkende in drie verschillende richtingen. De maan was inmiddels opgekomen en zware dikke wolken joegen voorbij; korte doch hevige regenvlagen werden afgewisseld door oogenblikken van heldere sterrenlucht en spookachtig maanlicht op de witte zandplekken, die in mijn verbeelding schenen te gaan opglimmen tot stralenbundels van den lichtbak. In de verte, als lichtbakens in een oceaen van duisternis, flikkerden links en rechts de vuurtorens van Ymuiden en Scheveningen.

Het geluid vreemd onregelmatig aangedragen door den wind, sloeg de dorpsklok het middernachtelijk uur. En steeds lagen we maar, zwijgend en roerloos, op het hooge duin, terwijl de zeewind ruischte door het helmgras rondom ons en geheimzinnig steunde in de lage duineiken aan den voet van den Sterberg.

MET DEN KODDEBEIER OP PAD.
HET FRETTEEREN.

MET DEN KODDEBEIER OP PAD.
DE BUIT.

1) Uitkotten = uitgraven.

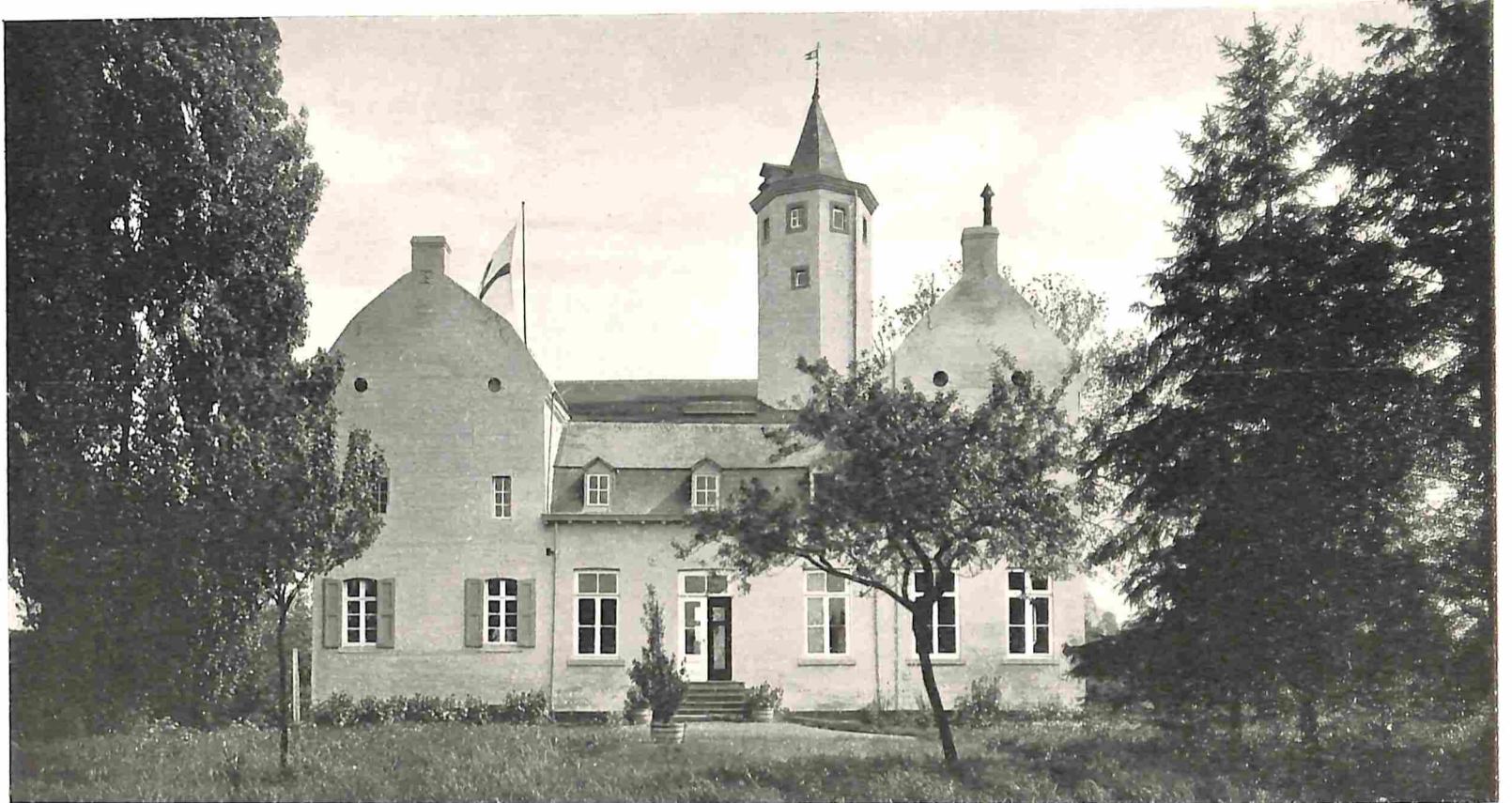

Foto C. Steenberghe.

HET KASTEEL JERUSALEM BIJ MEERSSEN. NOORD (ACHTER-) ZIJDE.

Het sloeg half-één... de tijd kroop. De koude wind en de regenvlagen deden de ledematen verstijven, en het klagend gehuil van den storm werd zoo droefgeestig met het lange wachten in dien donkeren, zwijgenden nacht.

Eén uur werd het en nog geen spoor van een strooper was te bekennen. De wind was nu een weinig bedaard en duidelijk kon ik, naast me, onderscheiden de diepere en zwaardere ademhaling van Dirksen, van het snellere en lichtere in- en uitademen van den kleinen jachttopziener. Zouden ze slapen? Doodstil lagen ze daar, het wachten werd drukkend.

Toen, plotseling, nog ver af, klonk een doffe knal. Aan een kleine hoofdbeweging zag ik, dat het de aandacht van Bartels niet was ontgaan, maar nog verroerden beiden geen vin, noch spraken ze een woord, hoewel ik voelde dat scherp werd opgelet. Een paar minuten stilte. Dan twee korte, snel opeenvolgende knallen wat dichterbij en onmiddellijk daarop, uit het ondoordringbaar duister, links van mijn ligplaats, het scherpe licht van den lichtbak... een schot... en weer diepe duisternis.

Mijn hart klopte hoorbaar, het avontuur ging beginnen. Nu begreep ik, hoe zelfs een oude jachttopziener nog vol vuur in zijn beroep kon zijn; het wás opwindend. Snel werden de zeiltjes opgerold, over den schouder gehangen, en voort ging het weer, in tegenovergestelde richting van de plaats waar we het licht hadden gezien, iets meer Westwaarts. De verstijfde beenen konden het afhollen van het hooge duin haast niet bijhouden.

„Naar 't Torentje,” hoorde ik voor me uit Bartels fluisteren, en met jongensachtige vlugheid, maar veel omzichtiger, maakten we de „cross-country” naar het Torentje, een ander hoog, begroeid duin, waar we op dezelfde wijze de wacht betrokken.

Een kwartier ging voorbij en niets werd meer gehoord of gezien. Reeds dacht ik, dat de jachttopzieners zich in de plaatsbepaling of in hunne verwachtingen hadden vergist, toen het gebeurde.

Tusschen het geritsel van den wind in de struiken en boomen, hoorde ik het geluid van krakende takken, dat de aanwezigheid van menschen verraadde. Soms klonk het sterker, dan weer zwakker. Aan weerszijden van me kropen de jachttopzieners iets naar voren, langzaam en voorzichtig, tot ze over den duintop konden zien in het dal zeeafwaarts. Duidelijker klonk nu het geluid van menschen, die zich een weg banen door het lage hout; dan was het weer stil, waarschijnlijk als hun weg over het zand voerde. Toen, plotseling zonder voorafgaand gedruis, onder aan het duin een felle lichtbundel, de helmsprietten, struiken en takken benevens het vooruitgeplaatste been van een man hel verlichtend; het gemompel van stemmen was nu duidelijk te hooren.

Langzaam, geleidelijk, bewoog het licht zich vooruit, toen stond het even stil en... pang! het schot.

Als een wervelwind stoven de koddebeiers naar beneden. Zoo vlug ging alles, dat er zelfs geen tijd was het licht te doven; een seconde zag ik, het licht in verwarring op hen gekeerd zijnde, de rennende gestalten, toen een doffe plof, een gesmoorde vloek, en tegelijkertijd, scherp klinkend door den nacht: „Rijkspolitie!” en dan een vreemde, zware stem: „Als je (vloek) maar van m'n lijf afblijft.”

Toen ik onder aan het duin kwam, stond Bartels reeds met de pook in de ééne en de lantaarn in de andere hand, terwijl Dirksen, bijgelicht door Bartels, de namen enz. opschreef van twee jonge kerels die voor hem stonden. Kauwende op een pruim,

onverschillig in scheef-gezakte houding, de handen in den zak, gaf hij, die er als de oudste uitzag, kort en stroef antwoord op de vragen van den jachttopziener, die alles moest afvragen, daar de twee geverbaliseerden hun onbekend waren. Konijnen hadden ze niet bij zich zoodat de wilddrager waarschijnlijk was ontsnapt.

Bonkig gingen ze, na de onaangename ceremonie, voor de politiemannen uit, tot aan den harden weg buiten het landgoed.

Toen gingen we terug naar de woning van Bartels, waar de koffie nog pruttelde op een lichtje en een bord met dikke tarweboterhammen ons toelachte. Doodmoe vielen we neer op onze stoelen bij de kachel, die nog eens werd opgestookt, en zelden heeft koffie, al was het maar gewone boerenkoffie, me zoo lekker gesmaakt als toen.

„Wanneer moeten ze nu zitten?” vroeg ik Dirksen, die gretig in een boterham hapte.

„Ze laten hun daagjes oploopen en zitten in den zomer, als er niks te stroopen valt, alles achter elkaar uit,” antwoordde hij gemoedelijk met een vollen mond.

Toen zette Bartels met een enkel slaagje den wekker op half vijf, en dutten ze beiden op hun stoel in. Met het grootste genoegen volgde ik dat voorbeeld.

„Rrrrrrrr,” ging de wekker even en rillerig werden we wakker. Tegen vijven lagen we weer op den loer achter een paar struiken bij de 's nachts ontdekte klemmen. We wachtten tot zes uur, maar de „houten poot,” leeper dan zijn collega's met den lichtbak, bleef doodleuk thuis of sloeg zijn slag ergens anders. De twee klemmen was hij echter kwijt.

Maar toch was het een goede nacht geweest.

J. F. SCHAAP JR.

HET KASTEEL JERUSALEM.

HET kasteel werd gebouwd in 't begin der 16e eeuw, maar er heeft, blijkens een ouden gevelsteen met het jaartal 1565, in dat jaar eene verbouwing plaats gehad. Dit kasteel verving een ouderen bouw, door een brand vernield, de Drieshof, die zich op een korten afstand van het tegenwoordig kasteel bevond en waarnaar de plaats nog altijd Drieshof 1) wordt genoemd.

Peter van den Dries, ook genaamd Driessens genaamd Pruenen (misschien omdat zijn moeder van het oud Maastrichtsche geslacht Pruenen was) is de bouwheer. Onder meer kinderen had hij Andries van den Dries, kanonik van 't kapittel van O.L. Vrouwe te Maastricht 1557—1566, overleden 1574, die een reis naar het Heilige Land ondernam, ter gedachtenis aan welke reis, in dien tijd eene zeldzaamheid, de naam van Jeruzalem werd gegeven aan zijn landhuis en hoeve Drieshof. Hij vermaakte Jeruzalem aan zijn nicht (nièce) Agnes de Vaulx, die bij testament van 13 Sept. 1588 voor schepenen van Meerssen, aan de Jesuiten van het college van Maastricht een indivies deel van den eigendom naliet. 12 Oct. 1596 maakten Adriaan Arboreus, rector der Jesuiten,

1) Ten onrechte spreekt Bachiene in zijn Vaderl. Geographie, dl. V, 1045—1046, 1785 te Amsterdam gedrukt, doch, althans dit gedeelte, omstreeks 1777 geschreven, van de huizen Bethlehem en Jerusalem, als beide aan een Duitsche orde toebehoorende: van Jerusalem is dit niet waar.

en Reyner Pruenen alias Driessens, afstammeling van den bouwheer, een verdeling, waarbij Arboreus de gebouwen en een deel der gronden ontving, die hij tot een buitenverblijf voor paters en studenten bestemde. In 1640 verkochten de Jesuiten Jerusalem aan Willem Dolmans, wiens afstammelingen in rechte lijn het bezeten hebben tot 1775. Toen werd Jerusalem gekocht van de familie Dolmans door Andries Kerens, ridder, raadsheer in den Hoogen Raad te Mechelen, voor en in naam van zijn vader Paul Kerens, wiens kleindochter Jonkvrouw Maria Ida Kerens, echtgenoot van Jean Frédéric Guil. Jos. baron de Crassier, baron van 't Duitsche Rijk, Jerusalem erfde. Hun zoon de baron de Crassier, toen raadsheer, later eerste president van het Hof van Cassatie te Brussel, volgde zijn ouders in 't bezit op. Thans woont er de baron Louis de Crassier, die zoo welwillend en vriendelijk was mij deze mededeelingen te doen.

Jerusalem ressorteerde onder de grondbank der Proosdij Meerssen en betaalde aan deze Proosdij de rechten van verheffing of beleening.

In zijn oorspronkelijken toestand bestond het kasteel uit een centraal gebouw, geflankeerd door twee vleugels. Aan de snijding van het centraal gebouw en den westervleugel bevindt zich de achthoekige toren. Het geheel was aan de voorzijde voorzien van uitgestrekte bijgebouwen; hoeven, schuren, paarden- en veestallen, in gothieken stijl van 't begin der 16e eeuw. Breede grachten omringden het gebouwencomplex.

Op 't eind der 18e eeuw en in 't begin der 19e eeuw werden de gebouwen der hoeve afgebroken en de hoeve verderop gebouwd.

Het kasteel zelf onderging ongelukkige veranderingen. Van de gothieke kruisvensters met de accolade-bogen, werden eenige vervangen door moderne vensters terwijl de oude gedeeltelijk nog in den noordelijken vleugel bestaan. In den zuid-westervleugel zijn de gothieke vensters gelukkig gespaard. Het overige is gemoderniseerd in 't begin der 19e eeuw.

Het windvaantje van den toren is versierd „à jour” met het wapen van Jerusalem, aldus geblasoeneerd: zilver met het verkort kruikenkruis, gecantonneerd door vier gelijke kruisjes, alles van goud. Dezelfde wapens zijn ook gebeeldhouwd boven de vensters van den noorder vleugel.

Zeer bezienswaardig in het kasteel is een prachtig eikenhouten ledikant met gebeeldhouwde voorzijde, waarop het wapen der familie de Crassier: van zilver met den gegolfd dwarsbalk van azuur, vergezeld van twee groene eikenboomen, met gouden eikels; 't wapen gedekt door de antieke baronnenmuts, waarboven de aanzienlijke helm van goud gekroond; helmteken: een zwarte arend, geklauwd en getongd van keel (rood) en gekroond met de gouden keizerskroon; schildhouders: twee zilveren eenhorens met gouden klauwen en haar, die links draagt een banier met het wapen van 't schild.

Hoewel Jerusalem, volgens de beteekenis zijns naams, een oord van vrede is geweest, zoo hebben toch de Fransche republikeinen in 1794 er sporen van hun verblijf, tijdens 't beleg van Maastricht, achtergelaten en hebben als gedachtenis daarvan de planken, die de treden van de trap verbinden, voor brandhout gebruikt, en dus van de trap een ladder gemaakt. A. J. A. FLAMENT.

DE YERBA-THEE IN ARGENTINIË.

De Yerbaboom (in Paraguay, Brazilië en het Argentijnsche district Missones inheemsch) verkeert nog in zijn overgang van in 't wild groeiend boschproduct en zorgvuldig gekweekt cultuurgewas, maar zijne bladeren, als Yerbathee, of eenvoudigweg Yerba genoemd, spelen in het volksleven van Argentinië reeds dezelfde rol als de koffie in België of Duitschland.

Er zijn drie soorten van Yerba-boomen: de *bruine* (die theebladen van geringe hoedanigheid opleveren), de *witte* (wier theesoort beter is) en de *gele* (van de beste kwaliteit).

Als cultuurgewas in 't Missones-district wordt de gele Yerba in 't groot op beschaduwde plaatsen en in de nabijheid van beken en riviertjes aangekweekt. De bladeren worden geroosterd en daarna door daarvoor ingerichte molens grofkorrelig gemalen. Zoo wordt de Yerba in den handel gebracht. De Argentijnen drinken haar, met kokend water verkregen aftreksel, dat nu ook „mate” genoemd wordt, uit kleine pompoenschalen. Of liever zij zuigen daar het vocht door middel van een zilveren „bombilla” uit op, evenals wij de „kwast” met rietjes. De Italianen nuttigen de mate op de wijze, zooals wij de gewone thee; ze heet dan „mate italiano”.

De „mate” is inderdaad de nationale drank in Argentinië voor rijk en arm. Ze wordt op alle tijden van den dag genuttigd, en ook de vreemdeling, die zich langen tijd op het platteland moet vestigen, gewent er spoedig aan. Onder

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL JERUSALEM.

DE GEBEELDHOEWDE VOORZIJD VAN HET LEDIKANT MET WAPEN DER FAMILIE DE CRASSIER.

de gegoede klasse in de steden en op de groote estancia's wordt ze thans niet meer, zooals vroeger, den bezoeker aangeboden, maar wel gebruikt, als men onder elkander is, in den familiekring en onder goede kennissen.

Men kent aan de „mate” ook de eigenschap toe, dat ze iemand, die vermoeiende tochten doen gaat, op krachten houdt en hem, desnoods, tot voedsel kan dienen.

Reeds heeft men getracht den in Argentinië, Chili, Uruguay, Paraguay en Brazilië zoo geliefden drank ook in Duitschland, Frankrijk en Italië in te voeren. Genomen proeven bij de Fransche en Italiaansche troepen schijnen reeds de bruikbaarheid bewezen te hebben. Bestrijders van den alcohol lieten zich niet wachten. Te Martinikenfelde bij Berlijn krijgen de arbeiders „mate” te drinken. Overdreven bewonderaars, zooals een handelshuis te Havre, waar reeds groote hoeveelheden „Argentijnsche thee”, ontscheept werden, voorspellen, dat de nieuwe drank spoedig terrein winnen en een mededinger van de Braziliaansche koffie en de Chineesche thee worden zal. En het Huis Rosario A. Martini & Co. heeft te Posadas, de hoofdstad van Missones, eene inrichting geopend voor uitgebreide aanplantingen der gele Yerbaboomen, met en benevens stookplaatsen en molens ter roosteren en vermalen van de Yerba-bladeren. Aanlegkapitaal een miljoen gulden. S.

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL JERUSALEM, GEZIEN VAN HET ZUIDWESTEN.

Wilde dieren, die ik gekend heb

10) DOOR E. THOMPSON SETON.

RAGGYLUG, HET VERHAAL VAN EEN PLUIMSTAARTKONIJNTJE.
(Vervolg).

Hij wist, dat zijn spoor vlak bij den grond 't best te ruiken was, en dat de lucht 't sterkst was als hij 't warm had. Als hij dus maar van den grond af kon komen en een half uurtje met rust gelaten werd om af te koelen, terwijl de reuk vervliegen kon, wist hij dat hij in veiligheid was. Als hij dus genoeg had van een jacht, ging hij op een kreupelbosch af, en kronkelde zich daar door heen, zigzag, totdat het spoor in zóóveel bochten ging, dat de hond stellig er erg lang over doen moest om het te volgen. Hij liep dan recht op punt D. in de bosschen af, en ging op een kleinen afstand aan de windzij den hoogen boomstronk voorbij. Bij D. ophoudend, volgde hij het spoor weer terug naar F; hier sprong hij op zij en liep naar G. Dan, op zijn spoor terugkeerend naar J, wachtte hij tot de hond bij J langs zijn spoor voorbijkwam. Rag kwam dan weer op zijn oude spoor terecht bij H. en volgde het tot E, waar hij, om den hond het spoor bijster te doen worden, met een grooten sprong op zij den boomstronk bereikte, en naar 't hoogste gedeelte loopend, bleef hij daar zitten als een uitwas.

Ranger verloor veel tijd in het kreupelbosch, en de lucht was maar heel flauw toen hij eindelijk D. bereikte. Hier begon hij in 't rond te loopen om het spoor weer te vinden, en na weer veel tijdverlies, kwam hij op het spoor terecht, dat plotseling bij G. eindigde. Weer had hij 't mis, en hij moest in een kring gaan rond loopen om het spoor te zoeken. De kringen werden hoe langer hoe wijder, tot hij eindelijk vlak onder den boomstronk, waarop Rag zat, doorging. Maar het spoor van een koud dier, op een kouden dag, gaat niet ver naar beneden. Rag verloorde geen spier en de hond ging voorbij.

Weer kwam de hond aan. Ditmaal stak hij het lagere gedeelte van den boomstronk over en bleef stilstaan om er aan te ruiken. Hij vond dat 't heusch naar een konijntje rook, maar het was een oud spoor; toch klom hij den boomstronk op. Het was een spannend oogenblik voor Rag toen de groote hond snuffelend den stronk op klom. Zijn flinkheid liet hem echter niet in den steek; de wind kwam uit de goede richting, en hij was vast besloten er van door te gaan zoodra Ranger halverwege gekomen zou zijn. Maar zoover kwam hij niet. Een gewone hond zou 't konijn daar hebben zien zitten, maar de jachthond zag hem niet; de lucht van het spoor was oud, dus sprong hij den boomstronk af, en Rag had gewonnen.

VII.

Rag had nooit een ander konijn gezien als zijn moeder. Hij had nauwelijks aan de mogelijkheid gedacht dat er andere konijnen bestonden. Hij was nu hoe langer hoe meer van haar verwijderd, en toch voelde hij zich nooit eenzaam, want konijntjes hebben niet veel behoefte aan gezelschap. Maar eens op een dag in December, toen hij in 't bosch bezig was een nieuw pad te maken, zag hij plotseling tegen de lucht van de „Sunning Bank” den kop en de ooren van een vreemd konijn. De nieuweling zag er uit als een ontdekkingsreiziger, die erg in zijn schik is, en kwam spoedig naar Rag toe springen langs een van zijn paden in zijn moeras. Een nieuw gevoel ontwaakte in hem — dat onstuimig

gemengd gevoel van boosheid en haat, jaloerschheid genaamd.

De vreemdeling bleef staan bij een van Rag's wrijfpalen — dat wil zeggen, een boom waar tegen hij dikwijls opstond op zijn achterpooten, en dan zijn kin wreef zoo hoog als hij maar reiken kon. Hij dacht, dat hij dit alleen maar deed omdat hij 't prettig vond, maar alle mannetjes-konijnen doen het, en het dient voor verschillende doeleinden. Het maakt dat aan de boom een lucht van konijnen komt, waardoor andere konijnen weten, dat dit moeras aan een konijnen-familie behoort en ze er zich dus niet kunnen neerzetten. Het laat ook aan den volgende weten of de laatste bezoeker een vriend is geweest, en de hoogte van den grond tot aan de wrijfplaatsen laat zien hoe lang het konijn is.

Tot zijn grooten afschuw merkte Rag, dat het vreemde konijn wel een hoofd groter was dan hij, en nog wel een dik, groot mannetje! Dit was een geheel nieuwe ondervinding en een geheel nieuw gevoel kwam bij Rag op. Een moordlust ontwaakte in hem; hij beet erg hard op niets in zijn bek, en naar voren springend naar een glad stuk harden grond, bonsde hij langzaam.

„Bons — bons — bons,” wat een telegram in de konijntaal is, dat beteekent: „Ga weg van mijn moeras, of vecht.”

Het vreemde konijn stak zijn ooren rechtop in de hoogte, en bleef een paar seconden opzitten; toen, op zijn voorpooten neerkomend, zond hij een luider, sterker „bons — bons — bons” langs den grond terug.

Zoo was de oorlog verklaard.

Zij kwamen naar elkaar toe met korte, zijdelingsche sprongetjes, elk trachtend lucht van den ander te krijgen en een voordeel op hem te behalen. Het andere konijn was een dik, zwaar mannetje met veel spierkracht, maar uit eenige kleinigheden, zooals het stappen op iets onstevigs en het niet ophouden toen Rag op lagen grond was, bleek dat hij niet erg schrandler was en dat hij er op rekende door zijn sterkte zijn gevecht te winnen. Eindelijk kwam hij nog dichterbij en Rag vloog als een kleine furie op hem af. Toen ze vlak bij elkaar waren sprongen ze op, en begonnen te slaan met hun achterpooten. De arme Rag kwam onder te liggen en in een oogwenk was de vreemdeling hem zóó aan 't bijten, dat hij verscheidene plukjes haar kwijt was vóór hij weer op kon staan. Maar hij was vlug ter been en raakte buiten het bereik van den ander. Weer deed hij een aanval en weer werd hij tegen den grond gegooid en ernstig gebeten. Hij kon niet tegen zijn vijand op en spoedig werd 't zaak om zijn eigen leven in veiligheid te brengen.

Gewond als hij was sprong hij weg, achtervolgd door den vreemdeling, die vast besloten was hem te doden of hem althans uit het moeras te verjagen, waar hij geboren was. Rag's pooten waren best en ook zijn reuk. Het vreemde konijn was dik en zoo zwaar, dat het spoedig de jacht op gaf, wat maar héél goed voor Rag was, want hij werd stijf door zijn wonden en ook erg moe. Van dien dag af brak er een schrikbewind voor Rag aan. Hij had geleerd zich te verdedigen tegen uilen, honden, wezels en menschen, enzoovoorts, maar hij wist niet wat hij doen moest als hij door een ander konijn achterna gezeten werd. Alles wat hij wist was doodstil te blijven liggen tot zijn schuilplaats ontdekt was, en dan weg te hollen.

De arme kleine Molly was als verlamd van schrik; zij kon Rag niet helpen en trachtte slechts zich te verbergen. Maar het groote, dikke konijn vond haar gauw genoeg. Zij trachtte hard weg te loopen, maar zij was nu niet meer zoo snel ter been als Rag. De vreemdeling deed geen poging haar te doden, maar hij maakte

haar 't hof, en omdat zij hem niet uit kon staan en probeerde zich uit de voeten te maken, behandelde hij haar op een schandelijke manier. Dag in dag uit achtervolgde hij haar om haar te plagen, en dikwijls, woedend doordat zij hem bleef haten, wierp hij haar tegen den grond en rukte bosjes zachte haren van haar uit om zijn woede eenigszins te koelen en dan liet hij haar weer een tijdje met rust maar hij was vast van plan Rag te doden en 't was dan ook wel waarschijnlijk dat onze vriend onmogelijk meer zou kunnen komen. Er was geen andere streek waar hij heen kon gaan, en als hij eens een dutje deed, moest hij ieder oogenblik gereed zijn om zijn heil in de vlucht te zoeken. Wel een dozijn keer per dag kroop de vreemdeling naar de plaats toe waar hij lag te slapen, maar iedere keer werd de waakzame Rag op tijd wakker om te ontsnappen. Om te ontsnappen, maar hoe! 't Is waar dat hij zijn leven redde, maar o, wat een ellendig leven was 't geworden! 't Was om dol te worden om zoo hulpeloos te zijn en zijn moedertje dagelijks geslagen en gebeten te zien, en al zijn geliefkoosde plekjes, zijn gezellige hoekjes en de paden, die hij met zooveel moeite gemaakt had, in beslag te zien genomen door dit afschuwelijke dier.

Foto Leipziger Presse-büro.

HOUTEN DORPSKERK IN HET OEKRAJINISCHE DISTRICT LOEHLIA.

(Wordt vervolgd.)